

C299 – BRU16

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

29 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling voor de Vlaamse Rand	1
Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het problematisch karakter van het gentrificatieproces in Brussel op sociaal-cultureel vlak	3
Met redenen omklede motie	16

Waarnemend voorzitter: mevrouw Greet Van Linter

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling voor de Vlaamse Rand

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag is relatief kort omdat ik slechts over beperkte informatie beschik. Het is juist mijn bedoeling om met deze vraag wat meer informatie te krijgen.

In een artikel in De Standaard van 14 juni konden we lezen dat het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) onder uw impuls vanaf volgend jaar financiële steun zou verlenen aan het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel.

– *Mevrouw Gerda Van Steenberge treedt als voorzitter op.*

Daardoor zouden van 2007 tot 2013 projecten kunnen worden ingediend inzake economie, mobiliteit, recreatie en het sociaal-culturele leven. Dat is nogal omvattend en dat verbaast me want het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling zou vooral te maken hebben met het verkleinen van de verschillen in het ontwikkelingsniveau tussen de diverse regio's. Op de website van de Europese Unie staat dat '... de taak van het EFRO erin bestaat financieel bij te dragen tot de versterking van de economische, sociale en territoriale cohesie door de regionale verschillen te verkleinen en steun te verlenen voor de ontwikkeling en structurele aanpassing van de regionale economieën met inbegrip van de omschakeling van industriële regio's in verval...'.
Ik heb niet bepaald de indruk dat er in de Vlaamse Rand echt achtergebleven gebieden zijn die in aanmerking komen voor sociaal-economisch herstel. Misschien heb ik het verkeerd voor. Op dit ogenblik beschik ik echter over niet meer informatie. Ik heb

geen persmededelingen of andere krantenartikels dan dat in De Standaard gevonden. Ik zou dan ook graag een aantal toelichtingen krijgen.

Mijnheer de minister, in welke orde van grootte situeren zich de bedragen die tussen 2007 en 2013 zullen worden toegekend aan de betrokken regio? Wat is de juiste geografische omschrijving van het Vlaams stedelijk gebied waarvoor steun wordt gevraagd? Blijkbaar gaat het om een programma dat nu al subsidies verstrekt aan dertien Vlaamse centrumsteden. Ik vraag me af of dit niet de discussie doorkruist die nog steeds aan de gang is in een interkabinettenwerkgroep, over de afbakening en de ruimtelijke invulling van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel.

De projecten waarvoor middelen kunnen worden gevraagd zijn vrij divers. Bent u diegene die de aanvragen coördineert en die formeel zal doorsturen naar het EFRO? Wat is de werkwijze?

Hebt u al enig idee van het soort projecten waarvoor financiële steun zal worden gevraagd?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik sluit me aan bij de vragen over de werkwijze omdat ik daar graag meer duidelijkheid over wil krijgen. Voor de verdeling van het geld vanuit de nieuwe structuurfondsen, voor de periode vanaf 2007, zou het interessant zijn om te weten hoe de coördinatie verloopt binnen de Vlaamse Regering. In andere commissies verliepen de afspraken voor de afgelopen periode niet altijd even vlot. Deze vraag geldt ook voor de andere commissies.

Welke minister is uiteindelijk bevoegd voor de besteding van de middelen? Het antwoord daarop lijkt me relatief eenvoudig.

Hoe verloopt de interface met Europa en de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het klopt inderdaad, zoals u in de krant hebt gelezen, dat ik binnen de

Vlaamse Regering stevig heb gepleit om de mogelijkheden waar de dertien centrumsteden in Vlaanderen gebruik van kunnen maken – met name het benutten van de structuurfondsen voor onder meer stedelijke ontwikkeling – ook toe te kennen aan het stedelijk gebied rond Brussel. In principe hebben we daar met dezelfde problemen te maken waardoor de aanwending nuttig kan zijn. Bovendien past dit binnen de klemtoon die de Vlaamse Regering wil leggen op het beleid voor de Rand rond Brussel. Ik heb altijd gezegd dat dit een breed beleid is waarbij een bestuur tot stand moet komen waar mensen iets aan hebben en dat draait rond brede sociaal-economische, culturele en taalproblemen.

De Vlaamse Regering is me gevolgd in dat pleidooi. Het gaat om een principiële beslissing waarvan nog heel wat moet worden geconcretiseerd.

Over de exacte omvang van de totale enveloppe bestaat nog geen volledige duidelijkheid, dus a fortiori ook niet over wat dit concreet betekent voor het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. De Europese Raad van december 2005 heeft een akkoord bereikt over de financiële perspectieven 2007-2013. Uit dit akkoord volgt dat België recht heeft op 1,267 miljoen euro voor zijn doelstelling 2-beleid.

Afhankelijk van de intra-Belgische onderhandelingen, die overigens volop aan de gang zijn, zal Vlaanderen kunnen rekenen op een deel van die enveloppe waarmee het ESF- en het EFRO-beleid zal worden gefinancierd. Die Vlaamse enveloppe zal verdeeld worden, in eerste instantie over de twee fondsen, waarbij zal worden gestreefd naar continuering van het huidige beleid, en vervolgens over de verschillende beleidsprioriteiten zoals die eind maart werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De verdeling van de Europese middelen over elk van de ESF- en EFRO-prioriteiten kunt u terugvinden in het Operationeel Programma.

De exacte geografische omschrijving van het gebied is afhankelijk van de beslissing van de Vlaamse Regering over de afbakening van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. Aangezien deze afbakening uitvoering geeft aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, liggen de contouren al vast. Ik citeer hier letterlijk uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: 'Het Vlaams Stedelijk gebied rond Brussel bestaat aldus uit delen van de gemeenten Asse, Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Kraainem, Linkebeek, Machelen, Sint-Genesius-Rode,

Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem en Zaventem.' De beslissing van de Vlaamse Regering om het Vlaams stedelijk gebied ook in aanmerking te laten komen voor de Europese middelen heeft op de afbakening geen invloed.

Voor de vierde EFRO-beleidsprioriteit, stedelijk beleid, kunnen de dertien centrumsteden en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel een beroep doen op de Europese middelen. De dertien steden en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel worden erkend als actieve trekkers in de voorbereiding en implementatie van stedelijke ontwikkelingsprojecten. De exacte werkwijze zal worden vastgelegd in het operationeel programma, zowel betreffende de structuur waarbinnen oproepen zullen worden gelanceerd en toegewezen, als betreffende de verdere inhoudelijke uitwerking van de prioriteit. De opmaak van het operationeel programma voor het EFRO valt onder de verantwoordelijkheid en de coördinatie van minister Moerman. De betrokken beleidsdomeinen hebben elk een vertegenwoordiging in de werkgroep die hiervoor werd opgericht. Ook voor het ESF bestaat er een dergelijke werkgroep, die onder mijn verantwoordelijkheid valt. Beide werkgroepen werken op dit moment aan de opmaak van de twee operationele programma's.

De details van de soorten projecten die in aanmerking kunnen komen voor financiering, zullen worden vastgelegd in het operationeel programma. De projecten zullen moeten passen binnen de prioritair actierterreinen en zullen in eerste instantie worden voorbereid door de steden en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel zelf.

U kunt daaruit concluderen dat er een aantal dingen nog moeten worden gepreciseerd en uitgeklaard over de wijze waarop we dit coördineren vanuit het Vlaams stedelijk gebied naar de globale coördinatie van minister Moerman, ook wat de precieze inhoud van de projecten betreft. De precieze beslissing is pas genomen en we moeten dit nu verder uitwerken.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik dank u voor de verduidelijking. Ik blijf wat met een vrees achter, die staat los van het hele EFRO-project dat ongetwijfeld nuttig zal zijn. U zegt dat de omschrijving van het Vlaams stedelijk gebied zal afhangen van de afbakening die door de Vlaamse

Regering desbetreffend zal worden gemaakt. Ik heb niet de indruk dat die afbakening een heel snelle procedure is die binnen afzienbare tijd al zal worden afgerond. Ik heb uit de antwoorden van minister Van Mechelen van de voorbije maanden, kunnen afleiden dat die procedure enige tijd zal aanslepen. U hebt wel degelijk een aantal gemeenten opgesomd die, al dan niet deels, binnen dat Vlaams stedelijk gebied vallen. Ik blijf erbij dat de afbakening van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel lijkt op een sluipende besluitvorming. Dit is een heel gevoelig dossier waarover nog veel discussie bestaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het problematisch karakter van het gentrificatieproces in Brussel op sociaal-cultureel vlak

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik interpelleer over dit thema omdat het mij na aan het hart ligt. Ik had dat al eerder willen doen.

Ik zal eerst een toestand beschrijven en maak daarbij gebruik van wat men in de sociale wetenschappen het ideaaltype noemt, een methodologische hulpstructuur, dat een tussenvorm is tussen de concrete werkelijkheid en de algemene begrippen waarbij de essentieel geachte kenmerken van een sociaal verschijnsel extra benadrukt worden. Dat heeft als voordeel dat bepaalde lijnen worden getrokken en de fenomenen in een bepaald kader worden geplaatst, waar tegenover ook antikaders kunnen worden geplaatst. Het nadeel is dat de waarheid daardoor dikwijls een beetje geweld wordt aangedaan. De bedoeling is om een voorstelling van zaken te kunnen krijgen en de toestand te kunnen vatten.

Mijnheer de minister, het begrip 'gentrification' heeft inmiddels een Nederlandse versie, namelijk gentrificatie. Hiermee wordt het relatief nieuwe proces van bevolkingsinstroom naar de kern van binnensteden in de Westerse steden bedoeld, en dat kan voor een nieuw stedelijk elan zorgen. Het fenomeen is absoluut niet Brussels. Sommige auteurs, zoals onder

meer de heer Gatz, plaatsen het fenomeen in het kader van het ontstaan van een nieuwe klasse, namelijk de bourgeois-bohémien, die enerzijds gehecht is aan kapitalistische waarden, vandaar het bourgeois-element, maar er anderzijds tegelijk tegen ten strijde trekt, en dat is het bohémielement. De instroom en groei van deze groep 'bobo's' drukt zijn stempel op tal van facetten in het centrum van meestal verpauperde en verloederde binnensteden. De bobo's zijn enerzijds welgesteld en materialistisch, maar anticonformistisch en idealistisch. Zoals de heer Gatz heeft gezegd, zijn ze: '... verslaafd aan de consumptiologische en bewust consumerend tegelijkertijd, een vat vol tegen stellingen. Het vrijgevochtene uit de rebelse jaren zestig heeft zich in hen verzoend met het kapitalisme.'

Deze nieuwkomers zijn zich komen vestigen in het hart van de binnensteden, dat verpauperd is en waar relatief weinig autochtonen wonen. Ze hebben zeker openlijk geen vooroordelen tegenover migranten en andere culturen en vestigen zich redelijk gemakkelijk in traditionele migrantenwijken, waaruit juist alle autochtonen zijn weggevlucht. Ze doen dit niet per se in de eerste plaats uit enthousiasme voor het multiculturele karakter van dergelijke wijken, maar wel omdat de huizenprijzen er lager zijn. Door het ombouwen van oude fabriekspanden tot lofts en het herinrichten van vervallen huizen tot modieuze appartementen, gaan door het gentrificatiefenomeen de koop- en huurprijzen in betrokken buurten snel stijgen en zorgen er voor een verdringingseffect. Denk maar aan bijvoorbeeld de Dansaertstraat.

In de sociologische Angelsaksische vakliteratuur wordt deze groep mensen omschreven als een creatieve klasse die duidelijk kiest voor de stad, voor nieuwe en vreemde ideeën, om een nieuwe dynamiek te kunnen ontwikkelen tussen technologische vooruitgang en culturele industrieën. We moeten dit natuurlijk niet te letterlijk nemen. Het gaat hier niet om het begrip dat we in de commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media hebben ontwikkeld.

Eenmaal de gentrificatie-bobo's in het stadscentrum zijn gearriveerd, groeit het trendy leven in de binnenstad en ontstaan nieuwe winkels en cafés. Sommigen, zoals burgemeester Thielemans, zien hier al ghetto's ontstaan. In die ghetto's zoeken de bobo's elkaar op. Ze ontwikkelen er eigen sociologische codes die in tegenstelling tot de hen omringende codes staan. Het typische stadsleven, de concentratie van welbepaalde voorzieningen, het specifieke trendy aanbod en het

nieuwsoortig uitgangseven maken allemaal deel uit van het gentrificatiefenomeen in de binnensteden. Dit gaat gepaard met een zekere vorm van urbaan snobisme die een overtrokken idealistisch beeld van het stadsleven heeft en creëert. De bobo's gedragen zich alsof ze op straat leven. Er ontwikkelt zich een zekere vorm van cultureel geweld ten aanzien van de oudere, autochtone volksklassen, die vanuit een welbepaald distinctiefenomeen negatief worden benaderd. De hogere, nieuwsoortige gentrificatiegroep drukt door haar relatief homogeen eigen sociaal-cultureel hype-karakter haar stempel op het geheel van het stadsleven en bepaalt de nieuwe normen. In die zin leidt gentrificatie tot de culturele hegemonie zoals Gramsci ze heeft omschreven. Dit streven is in feite de opzet van de gentrificatiegroep. De slaagkansen zijn afhankelijk van de numerieke sterkte van het gentrificatiefenomeen en van de sociaal-culturele cohesie van de nog bestaande autochtone klassen.

We kunnen de situatie in Brussel vergelijken met de situatie in Antwerpen. In Antwerpen is er ook sprake van een gentrificatie. Dit geldt vooral voor het Zuid. De gentrificatie in Antwerpen is sterker dan in Brussel, maar de autochtone volksklassen in Antwerpen zijn nog steeds dominant en dit niet alleen op numeriek vlak.

De nieuwe creativiteit leidt niet enkel op sociaal-cultureel vlak tot een hegemonie. Ze vertoont ook andere kenmerken, zoals het ontwikkelen van een zekere vorm van structurele instabiliteit, die trouwens volop wordt getoond en die de stad emblematisch als een constante ontmoetingsplaats van hypertensiviteit en rechtstreekse communicatie tussen talentvolle mensen voorstelt. In dit kader staan elementen als kennis, talent, informatie, mobiliteit en lifestyle bovenaan de agenda van de nieuwe klasse. Door middel van deze elementen wordt de culturele hegemonie onbewust doorgevoerd.

Het bobo-element versterkt deze ontwikkeling. De nieuwe informatietechnieken zijn felbegeerd, maar worden met het artistieke of het bohémienprofiel verzoend. De versmelting van deze verschillende profielen en oegenschijnlijke tegenpolen is kenmerkend voor het gentrificatiefenomeen. Het bohémienprofiel is absoluut niet in tegenspraak met de noden van een creatieve economie, meer bepaald van het segment dat op het cultureel-industrieel gebeuren draait. Hierdoor wordt een van de welbekende contradicties van Daniel Bell opgeheven. Sommige mensen zien een sterke, significante correlatie tussen een hoog

percentage aan creatieve werkers, artiesten en homo's en de aanwezigheid van innovatie, ICT-bedrijven en tewerkstelling in het stedelijk centrum.

Dit brengt me tot de kern van de zaak. Het gentrificatieprobleem in Brussel situeert zich geografisch in eerste instantie rond de Beurs. De gentrificatiegroep heeft zich daar de afgelopen twee decennia gevestigd en is ondertussen naar de hele noordwestelijke kant van de Vijfhoek uitgewaaierd. In een tweede fase, die zich de laatste vijf jaar heeft voltrokken, heeft het gentrificatiefenomeen zich naar omliggende buurten en gemeenten, zoals Schaarbeek, Elsene, Etterbeek, Oud-Molenbeek en Jette, uitgebreid. Hierdoor is de oorspronkelijke geografische ghettotoestand gedeeltelijk opgeheven.

In de Vijfhoek, waar nog steeds het epicentrum van de nieuwe gentrificatie aanwezig is, floreren de hoger beschreven fenomenen verder. Het bewijs wordt geleverd door de Dansaertstraat, met haar vele modehuizen en luxeboetieks, en de uitlopers in de richting van de Vlaamse Steenweg. Hierrond situeren zich een tiental cafés die de trend zetten of volgen.

Waarnemers spreken van een paar duizend jonge, hoogopgeleide Vlamingen die elkaar vooral in het centrum van Brussel, in een tussen het Kanaal en de Beurs gesitueerde vierkante kilometer, treffen. Volgens de gegevens die het gemeenschapscentrum De Markten een tijdje geleden heeft verzameld, zijn er in de Vijfhoek de voorbije jaren 1500 Nederlandstaligen bijgekomen. Gezien de uitbreiding van het fenomeen naar andere buurten in de negentien Brusselse gemeenten mag het numeriek gezien niet worden onderschat. De zaak wordt immers door andere elementen aangezwengeld.

Studenten van de diverse hogescholen blijven in Brussel hangen. Anderen worden door het excentrieke van de binnenstad aangetrokken. Nog andere mensen, die enigszins buiten de typische gentrificatiecoördinaten vallen, sluiten zich bij deze groep aan omdat ze dichtbij hun werk en bij het winkelcentrum van de stad willen leven. Er is sprake van een groot verloop. Indien dit niet het geval zou zijn, zou het bohémienaspect uiteraard niet zo ontwikkeld zijn. Sommige bobo's zitten voor altijd in het gentrificatieghetto gebeiteld. Anderen verblijven er enkele jaren en trekken vervolgens met het pas gestichte gezin weg uit Brussel. Het duurzaamheidskarakter van de gentrificatie kan dan ook enigszins worden gerelativeerd. Waarnemers spreken tevens van een

sterk significante correlatie tussen het holebibleven in de Brusselse binnenstad en de gentrificatie. Holebi's socialiseren vrij gemakkelijk in het door de gentrificatie voorbereide terrein.

Ik zal even het problematisch karakter van de gentrificatie in Brussel situeren. De gentrificatie in Brussel wijkt dan ook af van de manier waarop het fenomeen zich in andere steden manifesteert. De stadsvlucht van oudere, autochtone Brusselaars gaat onverminderd voort. De Vlaamse overheid en de VGC hebben de voorbije jaren aanzienlijke inspanningen geleverd om nieuwe Vlamingen naar Brussel te leiden. Dit blijkt uit de kiesresultaten, meer bepaald uit het totaal van de stemmen die in heel Brussel op Vlaamse lijsten zijn uitgebracht. Indien we enkele elementen even abstraheren, kunnen we stellen dat beide evoluties, de instroom van de nieuwe Vlamingen die binnen het gentrificatiepatroon valt, en de uitstroom van oudere Vlamingen die een geheel ander sociaal-cultureel patroon hebben, elkaar numeriek in evenwicht houden. Gezien de relatieve hegemonie van het gentrificatiefenomeen, kunnen we het over een totale omvorming van de Brusselse Vlamingen of Vlaamse Brusselaars hebben. Dit fenomeen heeft zich de voorbije 25 jaar voltrokken en vormt het grote verschil met steden als Antwerpen, waar het gentrificatiefenomeen geografisch en numeriek marginaal blijft.

De nieuwe Brusselse Vlamingen versterken allerlei tendensen, onder meer op sociologisch vlak. In het noordwesten en het noordoosten van de negentien gemeenten wonen een grote groep oudere tot zeer oude mensen. Een grote groep jonge, nieuwe Brusselaars vormt hun tegenpool. De ouderen zijn vooral in Ganshoren, Koekelberg en Jette te vinden. Na de gewestraadverkiezingen van 2004 werd op basis van de kiesboeken onderzocht hoeveel Nederlandstalige senioren in Brussel wonen. Hieruit blijkt dat 21.800 Brusselaars met een Nederlandstalige identiteitskaart ouder dan 60 jaar zijn. Alle Vlaamse lijsten hebben samen 60.000 stemmen gekregen. Dit betekent dat het aandeel van de ouderen groot is. Het gaat om 22.000 mensen op een geheel van 60.000. Afgezien van het feit dat we in het algemeen met een verouderende bevolking zitten, lijkt dit cijfer me hoog.

Mijnheer de minister, volgens mij is de tegenstelling vooral op het sociaal-culturele vlak compleet. De eerste groep heeft nog sterke roots binnen het oude Brusselse verenigingsleven, is geboren in Brussel en spreekt het dialect nog, staat zwak op het vlak van culturele hegemonie en is over het algemeen laaggeschoold. De tweede groep is hooggeschoold, heeft

geen organische band met Brussel, kent geen traditioneel Brussels verenigingsleven, vertoont meerdere typische kenmerken van de gentrificatie en heeft een instrumentele band met Brussel. De tegenstellingen kunnen verder ideaaltypisch worden beschreven.

Schrijnend is dat deze tegenstelling en de welgekende gevolgen hiervan meestal worden verdoezeld in plaats dat de sociaal-culturele paradoxen worden omschreven omdat de ene cultuur de andere stilaan verdringt en er geen specifieke inspanningen worden gedaan om de zwakste groep te ondersteunen.

Mijnheer de minister, waarom doet u geen poging in die richting? Het is uw taak om de belangen van alle Brusselse Vlamingen te verdedigen. Ik verwacht niet dat u het probleem zelf oplost want zover reikt uw bevoegdheid niet, maar u kunt toch zorgen voor een zekere sociale mix van Brusselse Vlamingen.

Minister Bert Anciaux: Ik zal mijn best doen.

De heer Erik Arckens: Wie doet wat hij kan, is een eerlijk man.

Aan de andere kant geeft de traditionele politieke klasse in Brussel onder meer via de door haar beheerste media relatief dubbelzinnige signalen aan de oude Brusselaar. Hij telt wel mee in verkiezingstijden maar het officiële discours is gericht aan de andere groep. Ik denk daarbij aan het culturele leven dat op dit ogenblik via de cultuurtempels in Brussel volop floreert, maar dat zich via zijn programmatie bijna uitsluitend richt tot die ene groep. Zo is het volks repertoiretheater nauwelijks aanwezig in onze stad. We hebben daar al uren over gediscussieerd, maar dan in een andere commissie. Ik heb daar ook al een aantal interpellaties over ingediend.

Er is een enorme behoefte aan ontmoetingspunten voor oudere Brusselse Vlamingen. Iedereen weet echter dat het aantal specifiek Vlaamse cafés in Brussel – een café is een ontmoetingsplaats par excellence, mijnheer de minister – met de dag vermindert, behalve dan de cafés die vallen binnen de groep van de gentrificatie. Ik vraag me af waar in het Brusselse Gewest nog specifiek Vlaamse cafés te vinden zijn.

Minister Bert Anciaux: In Evere, Jette, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, het is uiteraard niet uw taak om cafés recht te houden maar gelet op het specifieke karakter van cafés

als ontmoetingsplaats, stel ik vast dat er iets moet gebeuren. U plaatst het culturele leven ook altijd in een sociale context. Een glas gaan drinken is ook een sociaal gegeven.

Ik citeer Geert Van Istendael: 'En dan heb je nog de nieuwe Vlaamse Brusselaars. Meestal jonge, hoogopgeleide mensen die het leuk vinden om Frans te spreken en hun moedertaal achterwege te laten in Brussel. Domheid noem ik dat.' Daar zit veel waarheid in. Mijnheer de minister, wat is uw reactie op die ontwikkeling?

Mijnheer de minister, ik heb het al gehad over het streven naar hegemonie van die nieuwe klasse. Zij drukt dat door via de door haar beheerste media in Brussel. 'Brussel Deze Week' is er daar een van. Reeds drie à vier jaar vult zij hele bladzijden om uit te leggen hoe prachtig het leven wel is in de Vijfhoek. Ik gun ieder diertje zijn pleziertje, maar ik ken veel mensen die in de Vijfhoek hebben gewoond en heel wat hebben meegemaakt, maar nooit door dat blad zijn geïnterviewd. Dergelijke artikelen kan ik ook zelf schrijven. Dat blad is gericht op dat fenomeen terwijl het zich eigenlijk moet richten tot alle Brusselse Vlamingen.

Mijnheer de minister, beschikt u over cijfers die deze tendensen kunnen illustreren? Hebt u cijfers over de in- en uitstroom in Brussel, of over de ontwikkelingen in het traditionele verenigingsleven?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik sluit me aan bij dit interessante debat. Ik zal dat wat minder ideaaltypisch doen, maar veeleer vanuit een pragmatische invalshoek.

Mijnheer Arckens, ik dank u in elk geval dat u mij bij de grote auteurs van de 21e eeuw situeert. Het is gek om je eigen naam geciteerd te zien in een interpellatie. Dat is niet noodzakelijk enkel aangenaam.

Ik denk dat u wat kort door de bocht gaat voor wat het belang van die gentrificatie betreft. Ze bestaat wel, met de nadelen die u hebt opgesomd en die ik voor een deel kan onderschrijven. Maar er zijn ook voordelen aan verbonden, onder meer dat het fiscaal draagvlak in de stad daardoor toeneemt. Die twee zaken gaan helaas ook samen. Je hebt het ene niet zonder het andere. Zo heb je ook geen omelet zonder eieren te breken.

Er is vrij recent onderzoek gebeurd door een sociale geograaf van de ULB, Mathieu van Kriekingen. Hij heeft dat fenomeen in kaart gebracht, maar niet volgens de taalelementen. Volgens hem is de gentrificatie in Brussel heel beperkt, zeker in vergelijking met de gentrificatieprocessen in andere grote steden in Europa of de Angelsaksische wereld. De positieve en de negatieve effecten zijn dus ook beperkt.

U hebt het over 1500 Vlamingen die tussen 1994 en 2000 in de Vijfhoek zijn komen wonen. Ik neem aan dat dat aantal intussen nog is toegenomen. Het is een nettowinst, maar het blijft toch een beperkt aantal. U verwees naar een aantal gemeenten aan de buitengrenzen van het gewest, onder meer Jette. Ik merk in Jette zeer weinig van gentrificatie. Er zijn misschien wel een aantal oude ateliers die niet meer worden gebruikt en worden omgebouwd tot lofts. Dat aantal loopt voor zover ik weet in de tientallen en niet in de honderdtallen. Misschien beschikt u wel over andere informatie. Op zich zou ik die mensen ook graag zien komen, niet omdat ik de oude Vlaamse Jettenaars uit Jette wil zien verhuizen, maar omdat het goed is dat er nieuw bloed komt.

U legt ook iets te veel de nadruk op een soort nieuwe klasse in de stad. Dat gaat misschien wel op voor een deel van die mensen, maar u mag van me aannemen dat iedereen die zich in Brussel vestigt, wordt geconfronteerd met de realiteit. Zo wordt men ook in de Vijfhoek geconfronteerd met zaken zoals criminaliteit.

Wat de taal betreft, is het mogelijk dat een deel van die mensen vanuit een soort verlichte geestesgesteldheid naar Brussel komt. Voor hen bestaan al die taalproblemen niet, maar vroeg of laat worden ze er toch meer geconfronteerd. Een aantal onder hen kan zich daar blijven boven stellen maar een ander aantal draait bij onder druk van de realiteit in de stad.

Ik heb niet het gevoel dat het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en van de VGC uitsluitend op die fameuze bobo's gericht zou zijn. Het klopt inderdaad dat het op cultureel vlak zo kan overkomen, maar ik vind dat niet verkeerd. Deze sterke troeven moet een stad als Brussel juist uitspelen, ze moet dat bruisende cultuurleven als visitekaartje afleveren. Ik heb het gevoel, zeker de laatste jaren, dat het beleid van de Vlaamse overheden in Brussel op alle doelgroepen is gericht. Ik voel dat dus niet zo sterk aan als u, mijnheer Arckens. U moet toegeven dat dit een verhaal is dat u creëert en dat in uw politieke doelstellingen

past. Ik neem u dat niet kwalijk. Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Ik heb niet het gevoel dat veel oudere Brusselaars zich in deze context verweesd voelen, misschien is dat wel zo op andere vlakken, bijvoorbeeld omdat de stad zo enorm verandert. Dat is echter altijd zo geweest. Hoe zullen wij ons voelen als we over dertig jaar nog in Brussel wonen? We zullen dan misschien ook met lede ogen kijken naar alles wat er rondom ons wegvalt en dan weer niet zien wat er allemaal bijkomt. Ja, er zijn cafés die verdwijnen maar dat heeft minstens evenveel te maken met het feit dat de sector in het algemeen in een crisis zit. Men kan geen café meer openhouden als het niet heel goed draait of als men enkel bier verkoopt, en die zijn zeldzaam, of als men geen maaltijden aanbiedt.

Alles reduceren tot het debat van de gentrificatie is verdienen, het was een aangename interpellatie, maar we kunnen de realiteit daar niet toe verenigen.

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Ik sluit me aan bij de heer Gatz. Ik meen dat het thema te veel als een probleem wordt omschreven, terwijl het veeleer een fenomeen is. Ik merk het niet in heel Brussel. We moeten oppassen dat we het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel niet herleiden tot de berichten in de media. Op cultureel vlak zien we vooral wat er gebeurt in de KVS, het Kaaitheater en de Beursschouwburg, maar er gebeurt echter ook veel in de sociaal-culturele vrijwilligersverenigingen. Ik denk bijvoorbeeld aan de seniorenverenigingen in Anderlecht. Die brengen ook cultuur, die niet dagelijks in de krant staat, maar het is volkscultuur.

Voor een inhaalbeweging betreffende Welzijn leveren de dienstencentra heel veel inspanningen voor de senioren, terwijl u zegt dat ze in de hoek worden geduwd. We mogen ons niet enkel afstemmen op wat zichtbaar is, we moeten oog hebben voor wat er gebeurt. Ik vind het overtrokken wat u zegt.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ik vind het ook een merkwaardige interpellatie. Ze legt de behoefte bloot om over een onderwerp van gedachten te wisselen, maar de instrumenten daarvoor zijn niet altijd beschikbaar. De interpellatie was misschien niet de meest

geschikte formule, want hoe interpelleer je de minister over 'het leven zoals het is' of zoals wij het zien? De minister kan straks zijn versie geven van dit fenomeen, en we kunnen erover reflecteren, maar voor mij is dat geen interpellatie. Daarbij trek je aan het jasje van de minister en vraag je: wat doet u eraan?

Mijnheer de minister, ik ben benieuwd naar uw antwoord, omdat de fenomenen die u beschrijft, mijnheer Arckens, voor een groot deel van sociaal-demografisch-historische aard zijn. Daar kunnen we niet gemakkelijk een politieke sturing aan geven.

Blijkbaar kan er wel een politieke interpretatie aan worden gegeven. Uw politieke interpretatie, mijnheer Arckens, is problematiseren. U wisselt de woorden fenomeen en probleem af, maar u spreekt vooral van een probleem.

Een van de echte problemen waar deze stad de afgelopen jaren mee wordt geconfronteerd, obsedeert me bijna. Dat is namelijk het feit dat de gemiddelde Brusselaar in 1989 ongeveer 16 procent meer verdiende dan de gemiddelde Belg, en vandaag 10 procent minder. We hebben een gemeente met inkomenscijfers tot 33 procent onder het Belgische gemiddelde. Dat fenomeen is heel recent en heeft in 15 jaar tijd met een afschuwelijke snelheid toegeslagen, en dat wordt omschreven als verarming en verpaupering van deze stad.

Tegen de achtergrond van dat probleem, waar een politicus zich zeker zorgen om moet maken, beschrijft u een proces van gentrificatie, dat Guido Fonteyn al tien jaar gelden begon te ontwaren. Ik ben het met de heer Gatz eens dat het nog niet zo'n bijzonder sterk proces is. Dat is jammer want een van de eerste elementen van een gentrificatieproces bestaat erin dat mensen met een behoorlijk inkomen, tweeverdieners die stand kunnen houden op de woningmarkt, zin hebben om terug in de stad te komen wonen. Dat fenomeen is er onder meer verantwoordelijk voor dat de afname van de fiscale capaciteit in Brussel voor het eerst stabiliseert. U zegt dat gentrificatie een verdringingseffect meebrengt. U problematiseert een verdringing, terwijl we moeten hopen dat er meer mensen van buitenaf in Brussel komen wonen.

Mijnheer Arckens, u citeert een aantal aspecten van de houding die dat ideaaltypische groepje naar uw mening heeft. Daar zitten veel interessante overwegingen in. Ik wil ingaan op de instrumentele band met Brussel. U zegt dat die groep die de stad binnen-

komt via het gentrificatieproces, een instrumentele band heeft met Brussel, in tegenstelling tot een affectieve of andere band die u ziet. Ik vermoed dat u met instrumentele band bedoelt dat ze de stad gebruiken als iets wat hen goed uitkomt, maar waarmee ze geen trouwe band hebben. Voor hetzelfde geld ruilen ze morgen Brussel voor Amsterdam of een andere plek waar ze graag wonen. Ik vermoed dat u dat bedoelt. Ik heb geprobeerd elk woord van uw interpellatie goed te begrijpen maar ik ben er niet zeker van dat ik daarin geslaagd ben.

Mijnheer de minister, ik vind die instrumentele band wel degelijk een probleem, niet zozeer voor de mensen die in Brussel wonen, maar voor de mensen die niet in Brussel wonen. De heer Arckens beschrijft vele processen die hij allicht ziet wanneer hij in de Vijfhoek rondloopt en op de terrassen zit. Misschien observeert hij in veel gevallen gedragingen van mensen die helemaal niet in Brussel wonen. Ik heb de indruk dat Brussel voor een groot deel terug wat hipper is geworden voor mensen met een instrumentele band met Brussel. Daarmee bedoel ik degenen die kortstondig in Brussel zijn omwille van culturele, zakelijke, professionele of andere activiteiten. Op dat ogenblik genieten ze met volle teugen van die stad om er vervolgens weer uit weg te trekken en elders te slapen, belastingen te betalen en dergelijke.

Daar heeft de heer Arckens wel iets beet. Hij situeert het in de groep van de gegentrificeerden. Ik heb het gevoel dat de instrumentele band met Brussel bestaat bij mensen die helemaal niet in Brussel wonen. Een minister voor Brusselse aangelegenheden kan volgens mij een proces op gang brengen dat ervoor zorgt dat de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap voor de mensen die niet in Brussel wonen, echt een stad is waarin ze niet alleen thuis zijn tijdens bepaalde uren van de dag maar waarbij hun relatie minder instrumenteel wordt en iets affectiever en emotioneler. Ik zeg niet dat iedereen zich daarom in Brussel moet domiciliëren. Mijnheer de minister, het zou me interesseren mocht u kort op dat aspect ingaan.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, ik vind dit een interessante gedachtewisseling. Ik ben zelf ook met het thema bezig, het is niet eenduidig te plaatsen in een of ander vakje. Dat is reeds door enkele leden naar voren gebracht. Volgens mij past hier veeleer een gedachtewisseling of een vraag om uitleg dan een interpellatie. Dat is geen verwijt. Het is de vrijheid van de interpellant en de voorzitter om

daarover te oordelen. Ik voel me niet geïnterpelleerd in de strikte betekenis van het woord, waarbij ik een of ander zou hebben mispeuterd. Dat u het wel zo bedoeld hebt, mijnheer Arckens, heb ik niet gemerkt bij uw uiteenzetting.

Brussel – maar ook de Rand – is inderdaad het toneel van gentrificatieprocessen, ook al wist ik niet dat dat zo genoemd werd. Het gentrificatieproces is een normaal fenomeen in een stad en brengt vernieuwing met zich mee. Straks zal ik enkele voorbeelden geven die aantonen dat het een fenomeen van alle tijden is, althans het urbanistische aspect ervan. Brussel wordt ‘gemaakt’ door de migratie van ongeveer een derde van zijn bevolking. Dit proces van migratie doet zich even goed voor bij Franstaligen als bij Vlamingen als bij de allochtone bevolkingsgroepen. Allen koesteren hetzelfde verlangen om goed en leefbaar te wonen. Brussel verschilt hier op geen enkele wijze van andere grootsteden en deze tijd verschilt in niets van andere tijden. In dit opzicht – dat zult u moeten toegeven – is het onderwerp van uw interpellatie eerder voer voor sociologen en sociografen dan wel de inzet van een politiek debat in deze commissie, ook al heeft het wel zijn politieke consequenties.

Toch wil ik graag, vanuit het beleidsstandpunt, op uw interpellatie, en vooral op de toonaard ervan, dieper ingaan. U extrapoleert het fenomeen immers tot een communicerend vat tussen de instroom van jonge, hoogopgeleide Vlamingen, gevestigd in de Dansaertwijk en omgeving en de uitstroom van oudere autochtone Brusselaars en Vlamingen. Die tegenstelling verdient enige nuancering. Zoals de heer Vanackere ook al zei, valt me het meest op in uw interpellatie dat u de zaak heel problematisch voorstelt en alleen dat karakter benadrukt. Ik heb daar wel begrip voor en ben er ook gevoelig voor. Ik heb het bijvoorbeeld moeilijk met de volgende zin: ‘Dit gaat gepaard met een zekere vorm van urbaan snobisme die een overtrokken idealistisch beeld van het stadsleven heeft en creëert. Men gedraagt zich alsof men op straat leeft.’ Ik zou daarop zeggen: joe-pie joe-pie. Vervolgens zei u: ‘Er ontwikkelt zich een zekere vorm van cultureel geweld naar de oudere, autochtone volksklassen die vanuit een welbepaald distinctiefenomeen negatief benaderd worden.’ Dat vind ik erover.

De heer Erik Arckens: Ik niet.

Minister Bert Anciaux: Ik vind dat nogal gevaarlijk omdat het elke vorm van nuance ontkent en de situatie van de jaren negentig idealiseert, ook vanuit de Vlaamse visie. Dat is absoluut niet juist.

Het door u geschetst probleem is er een van economische en stedenbouwkundige aard. De bevolkingsdynamiek van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is een erg complex gegeven. Het gaat hier onder meer om een massale suburbanisatie, om een sociaal-economische polarisatie en om de sociale verdringing van verschillende, veeleer zwakke en arme bevolkingsgroepen. Het gaat hier dus niet enkel om de verdringing van ouderen. Vaak is de verdringing het gevolg van het gevoerde beleid ten aanzien van de huisvestingsmarkt en van het gebrek aan sociale huisvesting. Sommige gentrificatieprocessen gaan gepaard met een sociale opwaardering en leiden tot een stijging van de aandacht voor de leef- en woonsituatie van de oorspronkelijke, armere en veelal allochtone bevolking.

Het lijkt geen twijfel dat in Brussel gentrificatieprocessen aan de gang zijn. De beschrijving en de geografische afbakening van de heer Arckens zijn volgens mij niet helemaal correct. Dat deze nieuwe vorm van stedelijkheid in de Dansaertstraat en nadien in de Marollen en in bepaalde delen van Elsene, Etterbeek en Sint-Gillis is ontstaan, is genoegzaam bekend. Er is evenwel geen gentrificatie in de strikte zin van het woord aan de gang in Jette, Schaarbeek of Oud-Molenbeek. Er is in die gemeenten wel een toename van het aantal jonge Nederlandstalige gezinnen, al dan niet met kinderen. Zoals de heer Gatz daarnet heeft verklaard, is die toename nog geen gentrificatie. Recente studies, onder meer de studie die mevrouw Cools van de VUB in 2005 heeft uitgevoerd, onderscheiden zeven wijken waarin van een potentieel inzake nieuwe stedelijkheid of gentrificatie sprake is. Het gaat hier om Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw-wijk, de Tongerenstraat, de Naamsepoort, Flagey, het Sint-Gillis-Voorplein, het hart van Sint-Joost en het Kasteleinplein en omgeving. Het gaat hier duidelijk niet om wijken die om de hoge aanwezigheid van al dan niet bejaarde Vlamingen bekend staan. Ik verwijs hier naar de slogan 'Ixelles, oase francophone'. Wie doet alsof daar nu oudere Vlamingen worden verdrongen, idealiseert de vroegere situatie. (*Opmerkingen van de heer Erik Arckens*)

Mijnheer Arckens, ik leid dit af uit uw tekst. We moeten die tekst niet zin per zin lezen. We moeten de interpellatie in haar geheel bekijken.

De heer Erik Arckens: Heb ik daarnet gezegd dat er veel oudere Vlamingen in Elsene of rond het Kasteleinplein wonen? Er zijn helaas heel weinig Vlamingen in Elsene. De jonge bobo's die in Elsene wonen,

zijn uiteraard Franstalige studenten. We mogen de zaken niet door elkaar halen.

Minister Bert Ancliaux: Mijnheer Arckens, ik wil elke zin van uw tekst gerust afzonderlijk lezen, maar dan gaat het hier om een tekstanalyse en niet om een interpellatie. Ik heb alvast begrepen dat u bepaalde verbanden legt. U hebt beschreven wat gentrificatie voor u betekent. Een van de aspecten die u hierbij uitdrukkelijk problematisch hebt genoemd, is de verdringing van oudere Vlamingen met een duidelijke band met de stad door jonge Vlamingen die amper een band met de stad hebben. Ik denk niet dat u hiermee bedoelt dat u een probleem met de toename van het aantal Vlamingen hebt. U hebt in dit verband zelf cijfers aangehaald. Volgens u worden bepaalde Vlamingen verdrongen. Dat zijn uw woorden. U hebt zelf voorbeelden aangehaald. U hebt zelf uitdrukkelijk naar Elsene verwezen. Het gaat hier evenwel niet om hetzelfde fenomeen. Dit fenomeen loopt bovendien niet gelijk met het fenomeen dat zich binnen de Vlaamse gemeenschap in Brussel afspeelt. U koppelt dat sociale aspect aan het Vlaamse aspect. Dit is absoluut niet correct.

De voorbije jaren heeft het hart van de stad opnieuw een sterke aantrekkingskracht op jonge Nederlandstaligen uitgeoefend. Ze bevolken het stadsbeeld. Ze investeren in de binnenstad en ze laten haar weer bruisen. Ik kan me hier enkel in verheugen. Deze evolutie is door de Vlaamse instellingen en door het Vlaamse beleid in gang gezet.

Ik verwijs in dit verband graag naar de cultureel-stedelijke acties van de Beursschouwburg in het begin van de jaren negentig. Deze acties hebben in alle andere Vlaamse cultuurhuizen navolging gekregen.

Ik verwijs in dit verband eveneens graag naar mijn beleid om, met de ondersteuning van Quartier Latin voor infrastructurele investeringen en voor mobiliserende acties, zoals het haast gratis openbaar vervoer voor studenten, van Brussel de studentenstad van de 21e eeuw te maken. De situatie in een aantal van de daarnet aangehaalde wijken houdt rechtstreeks verband met dit beleid. De situatie is evenwel ook het gevolg van de urbanistische politiek van het lokale bestuur.

Ik heb de wijk Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw, waar ik jarenlang om professionele redenen heb rondgewandeld, zelf zien evolueren. Ik ben blij dat daar vandaag meer Vlamingen wonen. Indien de Vlaamse

aanwezigheid in de toekomst nog zal stijgen, zal Quartier Latin daar zeker en vast een rol in spelen. Het gaat hier trouwens om een wijk waar vijftien jaar geleden geen kat woonde. Soms werden we er al eens opgepakt omdat we in de buurt van het parlement betoogden. Daar woonden echter geen oudere mensen. Die wijk was zonder meer een kantoorwijk.

Een bijkomende doelstelling van het beleid inzake het openbaar vervoer is studenten ertoe te overhalen zich na hun studies in Brussel te vestigen en een engagement ten aanzien van deze stad op te nemen. Ik wil hier trouwens ook nog verwijzen naar de inspanningen die de VGC en de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van de dienst Wonen in Brussel leveren. Deze dienst moet Vlamingen ervan overtuigen zich in Brussel te vestigen en hun hierbij te informeren en te begeleiden.

Mijnheer Arckens, een van de doelstellingen van het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering is het versterken van de band tussen Vlaanderen en zijn hoofdstad en het verbeteren van het imago van Brussel. U hebt zelf een aantal interpellaties over het verbeteren van het imago van Brussel gehouden. Wanneer die verbetering dan optreedt, vindt u dit een probleem. Ik begrijp dat niet helemaal.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, kunt u dit specificeren?

Minister Bert Anciaux: Het beeld dat vaak van Brussel wordt opgehangen, doet vermoeden dat we ons hier in de crimineelste stad ter wereld bevinden. In de wijken waar opnieuw enig leven ontstaat en waar mensen verantwoordelijkheid opnemen, komt weer een sociale samenhang tot stand. Dit staat tegenover de urbanistische woestijn die daar al bestond. De nieuwe bewoners hebben de vroegere huurders niet uit hun huizen gezet. Vaak zijn de vroegere bewoners al vertrokken en betrekken de nieuwkomers vervalven woningen die vervolgens worden gerenoveerd. Ik zal hier straks een aantal voorbeelden van geven. We kunnen moeilijk zeggen dat in de Leopold II-sstraat een gentrificatieproces aan de gang is. Er is wel al geruime tijd een urbanistisch proces aan de gang.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, ik vroeg me gewoon af of u dit afleidt uit andere interpellaties die ik hier heb gehouden.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Arckens, het gaat om interpellaties die u en andere Vlaamse volksver-

tegenwoordigers hebben gehouden en waarin een negatief beeld van de stad wordt opgehangen. Die interpellaties zijn onder meer door een aantal van uw partijleden in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad gehouden. De heer Lootens-Stael heeft in de VGC en tijdens de vorige legislatuur ook in het Vlaams Parlement te pas en te onpas verklaard dat Brussel zich in een erbarmelijke toestand bevindt. Hij heeft die boodschap systematisch naar buiten gebracht. Die boodschap maakt niet bepaald veel Vlamingen warm om in deze stad te komen wonen.

Het gedeelte van het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering dat zich tot doel stelt de band tussen Vlamingen en hun hoofdstad te versterken en het imago van Brussel te verbeteren, moet positief worden beoordeeld. De cijfermatige vaststelling dat een daadwerkelijke toestroom van Vlamingen naar Brussel is gegeneerd, vormt de beste basis om dit gedeelte van het beleid te evalueren.

Er is geen enkel wetenschappelijk bewijs dat de gentrificatie van de Dansaertstraat en van de Marollen tot een stadsvlucht van de autochtone Vlaamse Brusselaars heeft geleid. Uit een recente studie van de twee Brusselse sociale hogescholen blijkt dat oudere mensen veeleer verhuizen naar een plek waar een geschikt zorgaanbod voorhanden is.

Ik ontken niet dat er op het vlak van de Vlaamse ouderenvoorzieningen een achterstand bestaat. Door de recente aanstelling van een woonzorgcoördinator wil ik de juiste versterking van het aanbod en van de uitbouw van de woonzorgzones in de nabije toekomst bewerkstelligen. Dit is voor mij een absolute prioriteit. Ik ben op dit vlak ongeduldig. Het is dan ook spijtig dat tussen het creëren van een concept en het bouwen en openen van een voorziening tijd verloopt. Ik heb in dit verband al een lijdensweg achter de rug. Tussen de aankoop van de grond en het openen van het eerste Vlaamse rusthuis ligt een periode van tien jaar. Ik heb die lijdensweg zelf ervaren. Ik kan nu garanderen dat dit niet meer zal gebeuren. Het zal in de toekomst veel sneller gaan. Zo iets kan echter niet in een periode van tien maanden worden afgewerkt. We blijven hieraan werken en de resultaten van dit werk zullen binnenkort duidelijk worden.

Zoals ik hier enkele maanden geleden al heb aangekondigd, bereiden we momenteel grootschalige investeringen in zorgvoorzieningen voor senioren voor. De middelen zijn uit het Vlaams Brusselfonds en het VIPA afkomstig. We zullen de komende jaren woon-

zorgzones bouwen die de Vlaamse senioren moeten toelaten op een zo zelfstandig mogelijke basis in Brussel te blijven wonen.

De heer Arckens is van mening dat de Vlaamse overheden in Brussel enkel oog hebben voor de nieuwe Brusselaars en geen specifieke inspanningen leveren voor de senioren groep. Dit is niet correct. Ik krijg in sommige kringen zelfs het verwijt dat ik te veel doe voor deze groep. Met deze stelling doet de heer Arckens de waarheid geweld aan. Bovendien is zijn uitspraak onrechtvaardig ten aanzien van de gemeenschapscentra, de dienstencentra, het Senioren centrum en alle andere organisaties die de armoede in Vlaanderen bestrijden. De door hem aangehaalde bobo's moeten hier niet van leven. Armoedebestrijding is onder meer de zaak van het jeugdwerk, meer bepaald van de werking met kansarme jongeren die door de Vlaamse overheid worden ondersteund.

Het Vlaams beleid is niet op de bobo's gericht. Wat het cultuurbeleid betreft, zal ik dat blijven ontkennen.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, ik ben heel blij dat u zich aangesproken voelt. Dit is werkelijk een interpellatie.

De heer Bert Anciaux: Mijnheer Arckens, dat noem ik geen verweer. Ik heb de indruk dat ik u interpeleer.

Er zijn momenteel elf dienstencentra in Brussel. Een aantal ervan zijn in de Vijfhoek gevestigd. De rest is verspreid over de 19 gemeenten. Er zijn 71 erkende seniorenclubs. Deze clubs worden regelmatig door het Senioren centrum aangesproken. Enkel de Senioren club Jette voelt zich niet bij dit netwerk betrokken.

Ik geef het Senioren centrum jaarlijks een subsidie voor de ontwikkeling van de brochure 'Brussel briljant, Brussel plezant'. Het doel van deze brochure is het onthalen en het wegwijs maken van de Vlaamse senioren groepen in Brussel. Op basis van de brochure kunnen dagprogramma's op maat worden gemaakt. Jaarlijks ontdekken duizenden Vlaamse senioren Brussel, dankzij de brochure en de bemiddeling van het Senioren centrum. De gemeenschaps- en dienstencentra zijn niet zelden ook de plaatsen waar Nederlandstalige senioren elkaar kunnen ontmoeten in een veeleer taalhomogene omgeving en bieden op deze manier een aanvulling op de buurtcafés. Mijnheer Arckens, de ondersteuning van de werking van deze

centra is inderdaad het meest verregaande antwoord op uw vraag om als overheid cafés te openen en uit te baten. Ook op dat vlak zal ik in de toekomst nog een aantal initiatieven nemen.

Ook het verenigingsleven krijgt voortdurend financiële ondersteuning van de Vlaamse overheden, niet omdat ze groeiende ledenaantallen hebben, maar net omdat ze een specifiek netwerk vormen voor een specifieke bevolkingsgroep die ons na aan het hart ligt. De Vlaams-Brusselse cultuurhuizen – KVS, Beurschouwburg, Kaaitheter, Arte en noem maar op – creëren, ook samen met de gemeenschapscentra, een cultureel aanbod dat elke andere stad in de wereld ons enkel kan benijden. Als ik bepaalde commentaren lees, beginnen ook alle steden in Vlaanderen ons te benijden en nemen ze me kwalijk dat ik deze politiek voor Brussel voer. Helaas vergeten we al te vaak dat we hier een Vlaams-cultureel netwerk hebben uitgebouwd en verder blijven uitbouwen, dat heel de wereld ons benijdt.

Het culturele programma is zeer divers en heeft, dankzij mijn beleidsimpulsen ten voordele van het erfgoed, ook een gedegen aandacht voor ons verleden. Daarnaast is het artistieke aanbod ook voor een groot deel een typisch grootstedelijk aanbod, met oog voor de zeer verscheiden bevolkingsgroepen van de stad zelf en van het wijde hinterland.

Mijnheer Arckens, in die zin kan ik uw vraag wel situeren, als u stelt dat een bepaald segment van het artistieke aanbod te weinig aan bod zou komen of zelfs zou ontbreken, maar kan ik er geenszins mee akkoord gaan. Het is een oprisping die vaker voorkomt, maar niet correct is.

Collega's, het begrip volks repertoiretooneel refereert wellicht aan een nostalgisch gegeven, waarbij voorbijgegaan wordt aan het feit dat ook in de jaren vijftig, zestig en zeventig alle theateropvoeringen hoogst hedendaags waren en dat het theater nooit een museale activiteit is geweest. Wat niet wil zeggen dat een aantal auteurs, wat mij betreft, ook vandaag mogen worden gespeeld.

Het is niet aan de minister van Cultuur om de artistieke programmatie te doen. Het is aan de minister van Cultuur om ervoor te zorgen dat een zo divers mogelijk aanbod mogelijk wordt.

Ik ben ervan overtuigd dat de echte theaterliefhebbers in Brussel absoluut aan hun trekken komen. Degenen die beweren wel naar het theater te zullen

gaan indien er iets anders te zien zou zijn, zouden dat toch niet doen. We moeten dat onder ogen durven zien, zeker als we in het huidige aanbod zoeken naar voorstellingen en evenementen waarvan verondersteld kan worden dat een ouder publiek erdoor aangesproken wordt. Ik blijf erbij dat dat nog versterkt moet worden en wat mij betreft heeft de KVS daarin een rol te spelen. De hervorming van bijvoorbeeld het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten in Anderlecht, Palmyra, zal daar ook een rol in spelen.

Het Brussels Operettetheater kan al sinds 2000 producties realiseren dankzij subsidies vanuit mijn bevoegdheidsdomein Brussel. We hebben gisteren dat dossier nog eens grondig bekeken. Eigenlijk ging ik ervan uit dat het een dossier is dat ingediend zou moeten worden via cultuur, maar de mensen hebben me ervan overtuigd dat de kostprijs om dat op een min of meer professionele wijze te doen, alle extra subsidies zou opsorpen. Het is een gezelschap van amateurs, vrijwilligers met een zeer grote gedrevenheid, dat ik absoluut wil behouden met Brusselse middelen, omdat ze het wellicht moeilijk zouden hebben met de gewone cultuurmiddelen.

Ook al de producties van het Brussels Volkstejoêter kregen stuk voor stuk subsidies vanuit mijn Brusselse projectsubsidiepot. De KVS, Arte en verschillende gemeenschapscentra waaronder Opweule en Kontakt in beide Woluwe, De Markten in het centrum, De Vaartkapoen in Molenbeek en Nekkersdal in Laken bieden zeker een aanbod of creëren wel degelijk een werking voor de Vlaamse senioren of voor mensen die misschien niet altijd het moderne theater kunnen smaken. Ik probeer er echt een antwoord op te geven, maar het is heel uitdrukkelijk niet mijn bedoeling om in de plaats te treden van de artistieke wereld. Ik moet ervoor zorgen dat er voldoende aanbod is, en dat zal er ook zijn.

Ik verwijs ten slotte naar het project 'Brussel behoort ons toe', dat in het kader van het erfgoedbeleid al een half jaar loopt, in samenwerking met het Seniorencentrum en de gemeenschapscentra. Deze voorbeelden uit de culturele en socio-toeristische sfeer bewijzen terdege dat de overheid wel degelijk inspanningen levert om ook projecten en initiatieven te ondersteunen die een wat ouder doelpubliek kunnen bekoren. De bewering dat ik de indruk zou wekken dat 'de oudere Brusselse Vlamingen geen specifieke noden hebben die van overheidswege moeten worden ondersteund' is dan ook zeer onterecht.

Ik geef nog een voorbeeld. We ondersteunen ook de, te lang, achtergestelde wijken, waar ook veel oudere Vlamingen wonen, die misschien niet altijd een band hebben met Brussel, maar wel met hun wijk. In Neder-Over-Heembeek gaan we investeren, omdat de achtergestelde situatie op het vlak van gemeenschapscentra echt weggewerkt moet worden. Mijnheer Arckens, het is helemaal niet zo dat we alleen oog zouden hebben voor de door u vermelde groep.

U stelt verder boudweg – en u citeert hiervoor Geert Van Istendael – dat de meerderheid van de jonge Vlaamse generatie haar eigen taal achterwege laat. Dat de jonge Vlamingen kosmopolitisch zijn ingesteld, zich in vele talen thuis voelen en met hun stadsgenoten – die overigens vaak noch het Nederlands, noch het Frans als moedertaal hebben – in een andere taal converseren, vind ik op zich niet problematisch. Het bewijst ook geenszins dat het merendeel van deze generatie zich zou schamen om zijn moedertaal. De groeiende realiteit, waarbij hoe langer hoe meer mensen met allochtone culturele wortels in de horeca en in handelszaken de bezoekers in het Nederlands aanspreken, wijst trouwens op een sterke acceptatie van het Nederlands in onze hoofdstad. Mijnheer Arckens, dat valt niet te rijmen met uw stelling dat de Nederlandstalige bevolking zelf haar taal niet zelfzeker zou gebruiken.

Het is de eerste keer, wellicht sinds de jaren zeventig, dat alle culturele Vlaamse instellingen eensgezind meewerken aan de 11-juliviering. Voor de eerste keer merk ik – en dat heeft lang geduurd – dat de schaamte om te behoren tot de Vlaamse gemeenschap, die in culturele kringen jarenlang heeft bestaan, eindelijk weggaat. Ook bij de jonge Vlamingen begint er een stuk zelfzekerheid te groeien. Natuurlijk is dat nog niet helemaal zoals ik het zou willen, maar er is in elk geval een positieve evolutie merkbaar. Ik ondersteun graag positieve evoluties en doe dat veel liever dan enkel de slechte kanten te bekijken. Voor Vlamingen is die positieve evolutie niet vanzelfsprekend. Ik vecht er al jaren voor. Geloof u me vrij, ik heb nooit iets anders gedaan, vandaar dat ik een flamingant ben. Ik merk dat we op dit moment resultaat beginnen te boeken binnen de Vlaamse gemeenschap, die trouwens vele decennia haar eigen grootste vijand is geweest.

Het weekblad 'Brussel Deze Week' is een instrument van de Vlaamse Gemeenschap dat erop gericht is om de Nederlandstaligen en Nederlandskundigen een open kijk te bieden op alle aspecten van het leven

in de hoofdstad, met speciale aandacht voor de Nederlandstalige netwerken en voor het beleid van de Vlaamse overheden. De krant moet de Vlaamse inwoners van deze stad een thuisgevoel geven en moet Brussel aantrekkelijk maken voor 'Brusselgebruikers' die overwegen om hier te komen wonen.

Ik vind persoonlijk dat 'Brussel Deze Week' bijzonder goed slaagt in deze opdracht en daadwerkelijk oog heeft voor de verschillende generaties die deze stad bevolken. Het is niet correct te beweren dat 'Brussel Deze Week' voortdurend uit één vaatje tapt. U zult zien dat, wanneer u de kranten van de voorbije jaren naast elkaar legt, Brusselaars van alle leeftijden op een gelijkwaardige wijze aan bod komen. Reportages over nieuwe sociale woonwijken, Claude Françoisimitatoren, bejaarde bokkers, straatvegers of Molenbeekse Nederlandstalige rusthuisbewoners zijn niet voor bobo's bestemd.

Uw stelling dat 'Brussel Deze Week' het instrument bij uitstek zou zijn van de gentrificatie blijkt bovendien ook niet uit de verspreiding van de krant. De gemeenten waar 'Brussel Deze Week' het sterkst staat – dit wordt gemeten aan een hoger percentage abonnees dan het aandeel brievenbussen van die gemeente tegenover het gewest – zijn Anderlecht, Brussel inclusief Neder-Over-Heembeek, Laken en Haren, Evere, Jette, Oudergem, Sint-Agatha-Berchem en Ganshoren, en in mindere mate Koekelberg, Sint-Lambrechts-Woluwe, Watermaal-Bosvoorde en Sint-Joost-ten-Node. Er is geen enkel verband tussen het aandeel wijken met nieuwe stedelijkheid en het aantal abonnees – of dus het succes – van 'Brussel Deze Week', dat – tussen haakjes – dubbel zoveel lezers heeft als er stemmen zijn voor alle Vlaamse lijsten samen.

De lezersontmoetingen die 'Brussel Deze Week' elk semester in een van de gemeenschapscentra organiseert, zoals in Nekkersdal in december 2005 en in Elzenhof in juni 2006, lokken een bijzonder gevarieerd publiek, waaronder een belangrijk percentage bejaarde Vlaamse Brusselaars. De bedoeling van deze ontmoetingen is de redactie dichterbij de lezers te brengen en om de lezers de kans te geven rechtstreekse feedback te leveren. Uit die feedback blijkt dat 'Brussel Deze Week' niet gepercipieerd wordt als een instrument van de gentrificatie, integendeel. Ik ben ook blij dat de mondigheid van de oudere Vlamingen er fors op vooruit is gegaan. Ik aanvaard dat er blijvend voor moet worden gezorgd dat de krant geen bobo-blad wordt. Dat is nu in geen geval zo.

Ik geef u een ander voorbeeld. Deze week bood 'Brussel Deze Week' zijn lezers een reis aan naar aanleiding van de viering van 25 jaar Brakke Grond in Amsterdam. De actie kende een groot succes en werd bijgewoond door een zeer belangrijk percentage bejaarde Vlaamse Brusselaars die – weliswaar jong van geest – zeker niet van een bourgeoisbohémien-gedrag verdacht konden worden. Dit alles bewijst dat 'Brussel Deze Week' er wel degelijk in slaagt om initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap, zelfs in het buitenland, succesvol te promoten bij de gewone Vlaamse Brusselaars.

Ik heb geen andere cijfergegevens die de tendens van in- en uitstroom illustreren dan die die alom bekend zijn: namelijk 1/3 van de bevolking in Brussel is onderhevig aan migratie en dit voornamelijk nationaal, tussen de gewesten.

Mijnheer Arckens, ten slotte vraagt u hoe ik een situatie die u beschrijft als een fundamentele sociaal-culturele contradictie, zal oplossen. Wel, ik ben ervan overtuigd dat we niet te maken hebben met een fundamentele sociaal-culturele contradictie, maar met een voortdurend veranderende samenleving. De overheid heeft hierbij de taak om deze samenleving mogelijk te maken door oog en hart te hebben voor de zwaksten, maar ook heeft elk individu de plicht om zich in dit samenleven met zo veel mogelijk en zo divers mogelijk anderen te engageren.

Mijnheer de voorzitter, ik sluit af met een aantal bedenkingen. Ik vecht al jaren, gesteund door velen onder u, tegen de vooroordelen tegenover de Vlaamse Gemeenschap. Ik ben er immers van overtuigd dat die vooroordelen een van de belangrijkste oorzaken vormden voor het moeilijk kunnen leggen van de link met de andere gemeenschappen in Brussel door de Vlaamse Gemeenschap en voor het feit dat veel Vlamingen beschaamd waren. Het vooroordeel moest omwille van die twee redenen dus worden weggewerkt. In 2000 of 2001 hebben we dat vooroordeel grondig laten onderzoeken en we kwamen uit bij het beeld van de Vlaamse Gemeenschap als kapitalistisch en bovendien extreem rechts. Ik vecht keihard tegen dat beeld.

Ik houd er evenmin van om de Vlaamse Gemeenschap voor te stellen als kapitalistisch en links, zoals u een beetje doet, mijnheer Arckens. Dat beeld komt evenmin overeen met de werkelijkheid. De Vlaamse Gemeenschap is een open gemeenschap en moet een open gemeenschap blijven. De Vlaamse Gemeen-

schap is tegelijk een gemeenschap die heel veel aandacht heeft voor degenen die in deze stad de meeste behoeften hebben en de meeste ondersteuning vereisen. Dat is een van de redenen voor het voeren van een dubbel beleid. Mijn beleid is erop gericht om in eerste instantie de zwakkere of de meer hulp behoevende oudere Vlamingen te ondersteunen op tal van terreinen en om daarnaast ook de vele jonge, allochtonen, die ook veel behoeften hebben, te ondersteunen. Dat beleid is toekomstgericht en niet-toevallig.

Ik heb proberen te vertellen dat het cultuurbeleid dat we voeren een heel uitdrukkelijk volkscultureel aspect mag en moet hebben. Ik heb daarover al voldoende gezegd.

Het fenomeen is inderdaad van alle tijden. Het is niet correct om het nu te isoleren. Ik geef u het voorbeeld van de Leopold II-laan. Ik was als student ingeschreven in de toenmalige UFSAL. Tijdens die periode werd op de Leopold II-laan een brug aangelegd omdat men met de tunnels bezig was. Alle winkeltjes sloten de deuren en zowat de hele buurt is weggevlucht. Met de gentrificatie had dat niets te maken. Het is een fenomeen dat ik voortdurend heb meegemaakt. De gentrificatie zoals u die voorstelt, is trouwens al jaren bezig in de Marollen, maar op een heel andere manier dan in de Dansaertstraat. Het is een fenomeen van alle tijden.

Ik blijf erbij dat u twee zaken met elkaar verwart of aan elkaar koppelt, waardoor een verkeerd beeld wordt geschetst. Ik moet er ook voor zorgen dat mensen van eender welke gemeenschap het recht hebben om in Brussel te blijven wonen. In vergelijking met de andere grootsteden in Europa is Brussel een hypersociale stad. Dat willen we ook zo houden.

In de jaren zestig is men begonnen met zeer zwaar in te gaan tegen dat sociale karakter van de stad. Ik verwijs naar de Charlie De Pauws en de Paul Vanden Boeynantsen van deze wereld die megalomane beelden hadden over de stad, die erop gericht waren het sociale karakter ervan kapot te maken. Ook de Europawijk is later omwille van urbanistische en macropolitieke doelstellingen een stuk kapot gemaakt. Niettegenstaande blijft Brussel een heel sociale stad.

Dit koppelen aan de situatie van de Vlamingen is niet correct. Wie enige zorg heeft voor de aanwezigheid van Vlamingen in de stad, kan deze interpellatie niet begrijpen. Ik verduidelijk. We zijn op een keerpunt gekomen. Te pas en te onpas worden ikzelf

en sommigen onder jullie door de Franstaligen als snoodaards voorgesteld met een geheim plan over 'la flamandisation de Bruxelles'. We zouden met alle mogelijke ingrepen met een macro-offensief bezig zijn.

Er is een mentaliteits- en culturele sociaal-economische wijziging bezig. In de jaren vijftig waren de Vlamingen bijna in de meerderheid in deze stad en zeker ook in de periode voor de oorlog. In de jaren zestig is er sterke sociale druk uitgeoefend op heel veel Vlamingen, waardoor hun kinderen en kleinkinderen verfranst zijn op relatief korte periode. We hebben toen strijd gevoerd tegen 'la liberté du père de famille' omdat we het niet juist vonden dat gezinshoofden het recht hadden om hun kinderen naar het Franstalige onderwijs te sturen. Toen zagen we dat als een onvoorstelbare verfransingsmachine, en terecht. Het gevolg daarvan was massaal. Ik ken nog steeds grootouders die niet met hun kleinkinderen kunnen praten en er bijgevolg geen contact mee hebben. Dat is schrijnend.

Die situatie is vandaag bijna omgedraaid. Nu verwijten de Franstaligen ons dat er een 'liberté du père de famille' bestaat. Ik verwijs naar open brieven aan mij gericht van collega's uit de Franse Gemeenschap waarin me wordt verweten dat mensen die zij als lid van de Franse Gemeenschap beschouwen, hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs sturen. Dat gebeurt ook niet meer enkel en alleen omdat dat onderwijs minder gekleurd is. Dat is niet het geval. We zijn op een kantelmoment gekomen waarop voor de eerste keer bij Vlamingen een stuk zelfbewustzijn groeit en waarop hoe langer hoe meer het Nederlands en behoren tot de Vlaamse Gemeenschap opgang maakt in heel veel sociale groepen in deze stad. Er is een forse kentering aan het ontstaan, en net op dit moment zegt u dat jonge Vlamingen een bedreiging zijn voor de Vlaamse situatie in Brussel. (*Opmerkingen van de heer Erik Arckens*)

U insinueert het en dat is verkeerd. Ik ben het er volledig mee eens dat er zorg moet zijn voor de sociale groepen in deze stad en ik wil daar alles voor doen. Ik ben het helemaal niet eens met het feit dat dit een anti-Vlaamse situatie zou zijn.

Ik wil tot slot nog een bedenking maken. Mijnheer Arckens, ik stel vast dat de verscheidenheid bestaat in de Vlaamse Gemeenschap. Die bestaat zelfs bij de politieke vertegenwoordigers van de Vlamingen. Ik kan in mijn eigen partij en over de partijgrenzen heen

voorbeelden geven van mensen die wellicht behoren tot wat u noemt 'nieuwe Vlamingen' die hier nog niet lang wonen en een andere band met de stad hebben. Dat is ook goed. Door een deel ervan word ik trouwens gecatalogeerd onder die oude Vlamingen die een veel te grote band hebben met de stad en flamingant zijn. Laat ons die verscheidenheid als een verrijking beschouwen. Als we tussen die twee groepen binnen de Vlaamse Gemeenschap banden kunnen creëren en als we tegelijkertijd ook banden kunnen leggen naar andere gemeenschappen, dan kan de situatie die u als een bezorgdheid aanbrengt, eerder een kans zijn dan een bedreiging, eerder een mogelijkheid dan wel een probleem. Daar ben ik van overtuigd. We moeten de nodige bezorgdheid behouden en in die zin apprecieer ik uw interpellatie.

De voorzitter: Mijnheer Arckens, dit is geen gedachteswisseling, maar een interpellatie. Dat betekent dat we gebonden zijn aan tijd. Voor de repliek krijgt elke spreker nog vijf minuten.

De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Dat zal moeilijk zijn, want de minister heeft een uur gesproken.

De voorzitter: De minister mag dat.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: De heer Arckens kan repliceren dat hij hier nog wel eens op zal terugkomen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik heb het fenomeen waarover ik het had uiteraard overdreven. Ik ben geboren in deze stad. Ik weet wat er gaande is. Ik kan echter niet anders dan dit overdrijven om bepaalde problematische aspecten ervan aan te tonen. Gentrificatie in Brussel is inderdaad een relatief marginaal probleem als men ook de Franstalige zijde in overweging neemt. Ook daar is er immers sprake van dit fenomeen. Als we dit fenomeen echter alleen aan de Vlaamse zijde bekijken, dan blijf ik erbij dat er een probleem is, door het relatief grote aantal van dat soort mensen en het feit dat ze de media in handen hebben en een bepaald beeld van de stad kunnen ophangen. Dat blijkt als we de vergelijking maken met Antwerpen en andere steden. Of gentrificatie op zich een probleem is, is voor mij van geen belang.

De fiscale capaciteit kan hier ook mee samenhangen. In dat licht zouden we wel eens een gedachteswisseling kunnen houden over dit alles.

Mijnheer de minister, ik haal een paar elementen aan van uw antwoord. U had het over de 11-juliviering. Ik ken honderden mensen die net het tegenovergestelde vinden, die vinden dat het vroeger aangenamer was om eens naar Brussel te komen.

Minister Bert Anciaux: Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat het de eerste maal is dat alle Vlaamse culturele spelers meedoen. Dat is zo. Dat is ook belangrijk. Ik heb niet gezegd dat er vroeger nauwelijks iemand opdaagde.

De heer Erik Arckens: U hebt het ook gehad over onze cultuurtempels en -netwerken in Brussel. Wat u hebt gezegd, is waar. Er valt veel voor te zeggen. U hebt echter op een bepaald ogenblik gezegd dat diegenen die een ander soort theater zouden willen in Brussel, er vervolgens toch niet heen zouden gaan. Dat is allemaal heel dubbelzinnig. U zegt dat u als cultuurminister niet tussenbeide kunt komen in de programmering. Anderzijds moet ik wel begrijpen dat, als bepaalde stukken in een moderne context worden geplaatst, dit dertig jaar geleden ook zo was. Ik denk dat u het hier waarschijnlijk hebt over een stuk als 'Dood van een handelsreiziger' van Arthur Miller. Ik raad u aan eens het interview met Nand Buyl van enkele maanden geleden in Knack te lezen. Dan zult u weten wat de KVS in de jaren zestig was en wat hij nu is. Dat is iets totaal anders. Het is bijzonder erg dat theater er is voor jonge mensen en mensen zoals mijn ouders voor hun culturele genot niet meer terecht kunnen in die vernieuwde KVS. Vroeger kwamen mensen er met bussen van heel Vlaams-Brabant heen. Dat is nu niet meer zo. Er is dus sprake van een afweging tussen de internationale en nationale uitstraling van die cultuurtempels enerzijds en de participatie van de eigen bevolking aan die cultuur anderzijds.

Minister Bert Anciaux: Ook wat dat betreft, lopen onze meningen niet zo ver uiteen. De KVS, die nog maar net op volle kracht is, is aan het werken aan het brengen van een heel divers aanbod. Ik ben het ermee eens dat er sprake moet zijn van een grote diversiteit.

De heer Erik Arckens: Daar mag u echter als cultuurminister niet aan komen.

Minister Bert Anciaux: Ik kan wél diversiteit vragen, maar ik ga me niet mengen in de programmering.

De heer Erik Arckens: Ik stel dus vast dat oudere mensen zich moeten wenden tot het VCA, tot het Brussels Operettetheater, tot het verenigingsleven.

De heer Steven Vanackere: U zegt het niet letterlijk, maar eigenlijk impliceert u, als u reageert op het feit dat de minister zich niet wil mengen in de programmering, dat u dat wel zou doen als u het voor het zeggen zou hebben.

De heer Erik Arckens: Daar kan ik me helemaal niet in vinden.

De heer Steven Vanackere: Het is ofwel het ene, ofwel het andere. U hebt gezegd aan de minister dat u een probleem hebt met de programmering. De minister heeft daarop geantwoord dat hij gerust impulsen wil geven wat prioriteiten betreft, maar dat hij nooit zo ver zal gaan dat hij wil programmeren, net zoals hij in een andere context zegt niet te zullen bepalen wat er in Brussel Deze Week moet staan. Wat dat betreft, spreekt hij zeker ook in naam van de meerderheidsfracties in deze commissie.

Ofwel begrijpt en aanvaardt u dat een overheid dat nooit doet, en dan moeten we op een heel ander niveau praten, ofwel handhaaft u het gestook en blijft u mopperen over de programmering, dit al dan niet formulerend in een interpellatie. In dat laatste geval moet u aanvaarden dat we de indruk beginnen te krijgen dat, als u het voor het zeggen had, u wel zou willen bepalen wat er moet worden geschreven in Brussel Deze Week en dat u wel de stukken die u in de KVS wilt zien, zou programmeren. Ofwel is het het ene, ofwel het andere. Als u vindt dat de overheid daarvan moet afblijven, dan vind ik dat leerrijk, maar zeg het dan ook.

De heer Erik Arckens: Het is heel jammer dat u de zaak op zo'n valse wijze voorstelt. Ik wil daar gerust eens met u een boom over opzetten, zelfs liefst met camera's erbij. Dit zijn valse kalotenstreken. Die streken ken ik, mijnheer Vanackere. Daar doe ik niet aan mee. Het is een zeer goede poging om me in een totalitaire hoek te duwen, terwijl ik net het recht op culturele diversifiëring ingang wil doen vinden in Brussel-Stad. Ik heb dat al honderden malen gezegd, ook in de commissie voor Cultuur. U was er steeds bij. Ik heb steeds duidelijk gesteld dat er voor elk wat wils moet zijn. Daar ben ik altijd voor uitgekomen,

tegenover iedereen. Als er echter niets is voor die oudere mensen, voor die klasse die normaal niet participeert aan cultuur, dan moeten er stimulansen komen. Dat is iets helemaal anders.

Dan is er Brussel Deze Week. Een licentiaatsstudent communicatiewetenschappen van de VUB of de KU Leuven zou eens moeten onderzoeken wie daarin de jongste zes jaar aan bod is gekomen. Vroeg of laat zal dat wel eens gebeuren, in het kader van een onderzoek naar Brusselse thema's. Dan heb ik het zelfs nog niet eens over het politieke deel, maar over gewone mensen die daar hele bladzijden krijgen en een bepaald beeld van Brussel uitdragen. Mijnheer de minister, u weet zeer goed dat zij een eenzijdig en overdreven beeld geven. Dat is hun goed recht, maar door die mensen geeft Brussel Deze Week een eenzijdig beeld van Brussel, waarin anderen zich niet herkennen. Dit gebeurt met uw geld, en voor een klein deeltje met geld van de VGC. Dat is ook de reden waarom ik u heb willen interpelleren, waarom dit geen vraag om uitleg is.

Minister Bert Anciaux: Het fenomeen 'Het leven zoals het is', dat de laatste jaren een forse opgang kent op de televisie, is relatief nieuw. In de media komen de laatste jaren de gewone mensen steeds meer aan het woord. Dat is een van de grootste evoluties binnen het mediagebeuren. Ik ben ervan overtuigd dat dit zich ook voordoet in Brussel Deze Week. Vroeger kregen de uitzonderingen meer aandacht, maar nu is er heel vaak een tegenbeweging. Ik denk echter niet dat we dit in dit perspectief moeten plaatsen.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik heb nog een heel aantal bedenkingen maar ik houd me aan de regels van het spel.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Erik Arckens werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.
